

DE KAMPBODE

REDACTIE
ADMINISTRATIE
ADVERTENTIES

HOOFDOPSTELLER L. J. DELREZ. OPSTELRAAD: QUINTENS-VERBIST-DEROUX-LORENT

ALLE DAGEN VAN
9 TOT 11 IN
ZAAL XVIII

EUROPA NADEN OORLOG

Hoe men de aangelegenheid ook berispt, aan alle tijden is zij even troosteloos, zowel de berispters als de werklieden zullen op bittere wijze de gevolgen ondervinden van het drijven der militaristen dat in sommige landen, Duitschland byz, niets gemen had met de gezonde begrippen van nationale verdediging, en volksweersbaarheid. En eenmaal zullen de arbeidende klassen in alle groote landen zich met zelfverwyt afvragen waarom zij zich niet sterker hebben verzet tegen diegenen die hun land in den afgrond hebben gestort. Iets is duidelijk aan den dag getreden in het verleden jaar, dat men in Midden-Europa volkomen tot den oorlog voorbereid was, niet alleen in militair, doch ook in financieel en economisch opzicht, men had het vraagstuk grondig bestudeerd en wist dat men niet doodelijk bevoord hoefde te zijn voor het uithongeringssysteem van Engeland, men vreesde nog meer de toenemende macht van Rusland en wilde die breken terwijl het nog tijd was. Doch ondanks al de energie door het Duitsche volk ten toon gespreid is het resultaat van den tot nu gevoerden strijd nog niet in zyn voordeel, men moet rappe maar krachtige slagen slaan. Die slagen zijn niet geslagen, en zullen heel waarschijnlijk niet geslagen worden. Een enkele tegenstrever haddes de Duitschers onderschat, of liever ze hadden hem niet meegerkend de tyd. De tyd die hun langzaam maar zeker uitput. De tyd aan hunne tegenstrevers heeft toegelaten in te halen wat ze aan organisatie, aan voorraden en bewapening ten achteren waren. De tyd die hun toelaten zal zich zoodanig te versterken dat het hun mogelijk wordt hunne door zoo veel krachtingspanning verwachten aanvaller terug te dringen en te overrompelen. Maar ondertusschen doen de gevolgen van den reuzenstrijd zich reeds voelen door een algemeene verhooging der prijzen van alle levensbehoeften Duitschland en Oostenryk zijn er zeker het ergst aan toe, maar ook Frankryk, Engeland, Italië en vooral Rusland lyden er door. Van België en Servie spreek ik niet, daar wordt de geeset des krygs in al zyne scherpste onderhouden. In de Nieuwe wereld, daarentegen geniet men alleen voordeel van de blinde woede waarmee de Europeesche staten elkaar bekampen. Amerika weet op bewonderenswaardige wijze partij te trekken van de gelegenheid om zyne ryverheid en zynen handel uit te breiden. Behalve de rechtstreekse voordeelen door het leveren van oorlogsmateriaal, heeft het zich weten in te planten in de Zuid-Amerikaansche staten, vroeger klienten van Duitschland, in Zuid-Afrika en zelf

in Australië waar het de plaats heeft ingenomen der Engelsche voortbrengers, wier fabrieken nu meestendeels voor oorlogsdoeleinden, werkzaam zijn. Alleen voor de maand November 1915 bedroeg het uitvoercyfer der verenigde staten 130 000 000 dollars meer dan in dezelfde maand van 't jaar 1914. Dit geeft u een gedacht van de winsten die Amerika in deze periode moet veroveren. En niet alleen met Amerika, maar ook met Japan gebeurt het zelfde. In 1915 overtrof den uitvoer van Japan met ongeveer 150 000 000 yens het cyfer van 1914. Met die beide landen zal Europa te kampen hebben, en den strijd op economisch gebied zal niet minder hevig zijn dan den strijd op militair gebied die nu in Europa woedt. En dien strijd zal Europa, het verwaakte en uitgebloede Europa moeten voeren met een tegenstander die zich versterkt heeft naarmate Europa zwakker en zwakker werd, die zich versterkt heeft met de kapitalen door Europeer uitgegeven voor den aankoop van de wapenen noodig tot zyne eigene, zelfmoord, want zelfmoord is het. Ziedaar, wat de toestand is, wat hij zal zijn na den oorlog. Men geve myn schrijven geene strekking die het niet heeft, het is geen pleitrede noch voor noch tegen den oorlog. Het is alleen een nuchtere beschouwing, beschouwing gesteund op gegevens van de bekwaamste en meest geraghebbende vaklieden, van hetgeen ons op handels en ryverheidsgebied te wachten staat. Wij kunnen het in 't korte aldus samenvatten: Na het sluiten van den vrede, een korte periode van bedrijvigheid in alle vakken, veroorzaakt door de noodzakelijkheid te herstellen wat verwoest en vernield is; daarna, ... daarna al de landen uitgeput zynde door een dubbele krachtingspanning, 1) den strijd 2) bovengemelde herstelling; algemeene verslapping; gevolg van het gemis aan kapitaal en dan de groote concurrentie der opkomende volkeren Groote mogendheden zoals Engeland, in 't beit van uitgestrekte kolonien, zullen daar een ruïn arbeidsveld vinden en zich geleidelijk herstellen, maar kleine landen zoals België en Servie, wie de kolonien ontbreken of wien het niet mogelijk is deze voldoende tegen vreemden invloed te beschermen zullen den terugslag veel heviger voelen en ook langeren tyd behoeven om er zich van te herstellen. Men make zich dus geene illusies. Dat iedereen zich wapene voor dien nieuwen strijd. Ditmaal niet met geweer en patronstesch, maar met al de mogelijke kennis, ieder in zyn vak, met den geest van initiatief, met al den mogelyken moed, met

al de mogelyke wilskracht, met het vaste voornemen om te volharden alleen deren die weten te handelen ter gepaster tyd, alleen deren by wien een yzeren wil samengaat met trouwe volharding, alleen deren zullen als overwinnaars komen uit dien grooten strijd. Welnu, wy zijn Belgen en als Belgen berispen wy de eigenschappen hierboven opgesomd. Laten wy er een goed gebruik van maken en op die manier meewerken om van ons vaderland te maken wat het eens was ja zelfs om het nog verder te brengen omdat het van langs om meer tot voorbeeld strekke aan alle beschaaftde volkeren. Daarom, geen tyd verloren, aan 't werk, van heden af. Lang genoeg hebben we gedraaid, t'is onze plicht en ook ons eigen belang. Wie maxien wil moet razen. Geintemeerdin gy hebt den tyd en de gelegenheid. Zai! Zai, opdat het u later niet mogen spytten. Zai! Opdat ge later niet afgeweren wordet als de tyd van 't rugstem komt. R.S.

O'T RUISCHEN VAN HET RANKE RIET

O't ruischen van het ranke riet!
O wist ik toch uw droevig lied!
Wanneer de wind voorby u voert
En luygend uwe halmen roert
Gij luygt ootmoedig nuygend neer,
Staat op en luygt ootmoedig weer
En zingt al luygend 't droevig lied
Dat ik beminne, o ranke riet!

O! 't ruischen van het ranke riet!
Hoe dikwijls, dikwijls zat ik niet
Naby den stillen waterboord
Alleen en van geen mensch gestoord,
En luykte 't ruyplend water na,
En sloeg uw zwakke stafjes ga,
En luisterde op het lieve lied
Dat gij mij zongt, o ruischend riet!

O! 't ruischend van het ranke riet
Hoe menig mensch aanschouwt u niet
En hoort uw zingend harmonij,
Noch luistert niet en gaat voorby!
Voorbij schwaar hem 't herte jaagt,
Voorbij waar klinkend goud hem plaagt,
Maar uw geluid verstaat hij niet,
O mijn beminde ruischend riet!

Nochtans, o ruischend ranke riet
Uw stem is zoo verachtlyk niet!
God schiep den stroom, God schiep uw stam
God reide 't waat!... en 't windje kwam
En 't windje woei en wabberde om,

Uw stam die op en neder klam
God luisterde ... en uw droevig lied
Behaagde God, © ruischend riet

© neen toch, ranke ruischend riet,
Mijn ziel misacht uw tale niet
Mijn ziel, die van den zek en God
't gevoel ontving op zijn gebod
't gevoel dat uw geruisch verstaat
Wanneer gij op en neder gaat
© neen, o neen toch ranke riet
Mijn ziel misacht uw tale niet!

© 't ruischen van het ranke riet'
Weergallene in mijn droevig lied
En klagend kome 't voor uw voet!
Gij die ons beiden leven doet!
O, Gij die zelf de kranke taal
Bemint van eenen rieten staal,
Verworf toch ook mijn klacht niet,
Ik arme, kranke, klagend riet

Gudo Geckli

VLOEIBARE LUCHT

De oplossing van het vraagstuk van het vloeibaar maken van gassen, een overwinning van den menschelijken geest, heeft niet alleen op het gebied der zuivere physica en chemie een merkbaaren invloed gehad, doch heeft ook in het praktische leven tot belangrijke gevolgen aanleiding gegeven. Het is daarom niet zonder belang te achten over vloeibare lucht en hare eigenschappen, het eene en het andere mede te deelen.

Tegegenwoordig kent de wetenschap geen fundamenteel onderscheid meer tusschen permanente gassen en dampen. Voor weinige jaren nog werden zuurstof, waterstof, stikstof en kooloxyde als permanente gassen beschouwd. Faraday en Andrews waren niettegenstaande de groote drukkingen die zij aanwendden, niet in staat genoemde gassen vloeibaar te maken, vangerien zij versuimden onder gelyktijdige afkoeling te werken.

Eerst in 1847 gelukte het eeneryds aan Caillietet te Parijs en anderzyds aan Dittel te Genève zuurstof vloeibaar te maken.

Door eene buitengewone vernuftige wyze van werken bereikte Caillietet die lage temperatuur, bij welke eene condensatie van zuurstof intreedt. De plotselinge uitrekking van het op eenige honderden atmosferen samengeperste zuurstofgas leverde de voor de condensatie noodige afkoeling. Caillietet kon toen in de glazen buis die de zuurstof bevatte de vorming van een dichten nevel van vloeibaar en vastgeworden zuurstof constateeren. Hij schatte de door de uitrekking van de samengeperste zuurstof bereikte afkoeling op circa 200° C onder nul. Omstreeks denzelfden tyd dat Caillietet die proef verrichte gelukte het aan Dittel volgens eene andere methode zuurstof en waterstof vloeibaar te maken. Dittel bereikte zijn doel door het aanwenden van druk, en afkoeling met vloeibaar acyteleen. In 1868 verbeterden de physici Uroblewski en Olszewski de toestellen van Caillietet, waarbij zy door verdamping van het acyteleen in luchtledige, (vacuo) temperaturen tot -136° C. bereikten.

De toestellen wierden later nog door prof. Dewar verbeterd.

Een einde de methode van werken goed te begripen, diene men te weten, dat er voor ieder gas eene zekere temperatuur bestaat, boven welke de grootste drukking het gas niet vloeibaar kan maken. Dit is de kritische temperatuur. Wil men dus bv. koolzuur vloeibaar maken, dan moet het eerst tot onder zyne kritische temperatuur afgekoeld worden die ongeveer 32° C. is, en daarna zal het bij voldoende druk vloeibaar worden. Daar zuurstof eene zeer lage kritische temperatuur bezit, kon men het niet vloeibaar maken, voordat men eerst middelen had om die lage temperatuur te bereiken, vandaar het mislukken der pogingen van Faraday en Andrews. Wordt vervolgd

EEN GOEDE TYDING

Ons kamp zal weldra een organisme meer tellen, dat, twijfelen wy er niet aan, door al de makers goed zal onthoofd worden.

Dank aan het initiatief van den heer kapitein van Vloten, beheerder der kantines, gaat eerstsdags een bakkerij geopend worden.

Men ving reeds met het optrekken van het gebouw aan; de oven met warme lucht, laatste model, wil begin Februari voltooid wezen.

Eerlang zullen wy dus brood van 1: hoedanigheid en in het kamp zelf gebakken hebben en benevens dit ook de enkele zelfstandige „versnaperingen“, die de vermaardheid van de Luiksehe en Viersehe bakkerijen uitmaken.

Deze bakkerij zal ook nog een ander voordeel aanbieden; zy zal berigheid en afleiding aan enkele geïnterneerden verschaffen.

Over een paar dagen zullen wy uitvoeriger spreken over het stichten van een beruigingsinrichting in het Alberts Dorp (ook in opbouw) halte Bienenhof, langsheen de baan Leist-Amersfoort. Wij zyn gelukkig deze gewenschte inrichtingen, die het kampleven merkelyk zullen verbeteren, te kunnen begroeten.

GESPREKKEN MET DEN DWAZEN JONGELING

Hij wandelde langs den draad. Altyd door keek hij naar de hei, die bruin wegdeinde naar grauwe veldlucht, ginder heel ver, waar de bosschen eindigen. Hij bleef staan, en keek naar de groote vogels die trindelend rondwachten, en na lang aarzelen naar streken om weer op te vliegen en te verdwynen in 't groene van de dennen.

Toen ik op zijn rug klopte, was hy boos, en brutaal weg rei hij me: „Jongen ge hebt chance dat ik me inhoud: ge zoudt de eerste niet zyn die 'k om die reden vlak in zyn wezen zou geslagen hebben. Wou onverwachte slag op mijn rug jaagt me uit merelf. Ju goed, antwoordde ik, zo ge daar niet tegen kunt. Ofu.....

Ik ben niet meer boos, rei hij, 't is al gedaan; 't is maar een opwelling..... 't is voorbij..... mijn zenuwen. Weet ge waarom ik denk?

-Natuurlyk niet..... misschien wel van huis.....?

-Neen, niet van huis..... ik denk aan 't gekke van ornamenten zooals die Amsterlitz-toren ginder. Hoe komt men toch op het gedacht, het lijd der

menschen te willen herdenken; dat is genot zoeken in wat anderen te verduren hadden; eene soort Sadisme voor de massa..... Ik vind het goed, beelden op te richten voor helden, voor menschen die heel hun leven door, groote diensten beweren aan de menschheid; voor groote gedachten die weelde bij brengen, en veredeling en grootheid. Ik wed, dat er menschen zullen komen die hier op de plaats waar nu het kamp zyn donkere gebouwen neerlijt, waar wy nu al meer dan vijftien maanden naar vrede smekken, en naar 't roete weerzien van allen die ons lief zyn: waar we 't brood der ballingschap hebben gegeten; waar sommigen zelfs lichamelijke leden, een gedunkteeken zullen oprichten. - En zou daar zo veel kwaad in zitten? - Twijfelt ge nog! De menschen zullen hun kinderen er heen leiden, en die kleintjes zullen 't mooi vinden, en bewonderend staren naar 't beeld, omdat het wellicht mooi zal zyn.

- En dan?.....
 - En dan? Moet men de menschen in hun zondagse blijheid er aan herinneren dat lijd en overmijdelijk is, en niemand er voor gespaard kan blijven? - Laat de zon in 't leven schijnen, en licht en vreugde brengen, maar laat de schaduwzijden bedekt, en help er niet aan denken

A.V.

BRIEVEN AAN AMARYLLIS

Uw laatste brief heeft me wel doen liden, Amaryllis, het deed me pijn aan 't hart, en moest ge weten wat 'n verdriet ge mij daarmee aangedaan hebt, ik ben er zeker van ge zoudt 't wel wachtem mij nog zoo'n brieven te schrijven.

Nu lachen ze hartelyk in hun board, die twee hertjes, (die slechterikken,) gelyk ge ze noemt, wanneer ze my sufferig droomend, treurig, het kamp zien wondervoren.

Ze sien wel, dat ik sedert uw schrijven geen rust meer ken. - Becht om vrede wil geen geloof aan al dat geschrijf van die spacheraars. - Ik kan geen juster uitdrukking vinden om hun karakter te omschrijven, dan deze welke ge zelf in uw brief gebruikt hebt: „Het is wel te sien,“ hebt ge gezegd, dat die brieven van lage menschen komen, slechterikken. - Ja, Amaryllis, dat zyn ze, en ik zal het U maar ronduit zeggen, zy zouden mij willen buiten cijferen, om by U mijne plaats in te nemen van daar al dat valsche gedoe; om dat doel te bereiken schijnen de laagste middelen hun goed. Ziedaar, beste Amaryllis, wat het hoofddoel van hun geschrijf is; als er nu in hunne brieven een beetje waarheid steekt, dat komt er minder op aan, vind ik.

Het is mijn gewoonte niet te veinzen..... ik heb misschien wel ten deele aan hunne verleidende woorden toegegeven..... ik beken het, maar ziet, het was onduyfaars avond, en..... ten anderen, het feit blijft toch bestaan: zij hebben mij willen verleiden. - Zyn zy er ten deele in geslaagd een bewijs te meer dat zy de plichtigen zyn, en deed ik een klein misstapje, Amaryllis; ik hoop dat ge, met uw edel hart, dit alles wel zult vergeven, immers, het beste paard kan struikelen, maar ik hoop ook dat ge het die twee rakkers

moit zult vergeven..... Ik moet er byna om lachen..... Wat schrijft die eerste weer. - Spreekt hij niet van z'n "Oprechte bedoelingen." Waar heeft hij dat gehaald? - Ik ken hem goed, Amaryllis en weet best, dat, moest ik hier z'n "Oprechte bedoelingen," z'n levensopvattingen, uiteen zetten, gij een heel vreemd figuur zoudt opzetten. -

De tweede brief komt uit de handen van een gehuwde, - bewaar dit schrijven, liefste Amaryllis, na den oorlog zullen wy dat eens laten lezen door zyn vrouw. - En..... willen wy nu maar ophouden met al die haarkloverijen? Het leven is ons anders die omstandigheden - al verdrietig genoeg, zonder dat wy het ons nog door onderlinge twisten ondragelijker maken. - Maar, wat 'n weer hier gansche dagen.... het regent..... het regent..... het regent. - De bosschen, tusschen het kamp en de groote boom, in hevigen strijd met de geweldige windvlagen, staan van pijn te kreunen. - Met zwo'n weer wagen de ratten het niet buiten te komen tensy zy om het strikt noodige voedsel bij te halen. - Ik bedoel de ratten die onder de barakken huizen. - Waarom zet ge zwo'n weer op, Amaryllis? Het is geen malleghid. - Ratten, m'n lieve ja, - Van waar ze gekomen zijn? - Dat weet ik niet, maar ze zyn er, en ze blijven er. - Bij slecht weer, zeg ik, houden zy zich binnen doch 's nachts, bij helder weer, dan komen de veteranen, de meer schuchteren meerlepend; maar buiten, en dan spelemen ze, met heele bataljons, tusschen de barakken, in den maanschijn. - Denk niet, dat de verschijning van een soldaat in nachtgewaad, die zich om een ernstig geval moet buiten begeven, ze zwo maar uitenschaat, - Oh neen, daar verstoren zich die machtelijke puiers niet aan; de soldaat van zynen kant, laat ze gerust door spelene. -

Woo lange ze ons met vrede laten in de barakken, - - - - - maer eens dat ze ons daar komen aanvallen, dan..... Immers, ge zoudt toch niet willen, dat ik U, na den oorlog, myn oor aanwyzend, zeggen mocht "Dat stuk uit mijn oor, is dat deden de ratten te zeint." Nij, goddank, zoo ver, is het nog niet. - Sandaay heeft ieder geïnterneerde een paar gebreide wanten ontvangen "Nu voelen wy geen koude meer aan den rug," zegt Sus. - In de hoop, dat ge geen gelovf meer zult hebben aan brieven die U toekomen van "Slechtterikken," neem ik mij nu geïnterneerde. -

[Handwritten signature]

SCHOUBURGZAAL - KAMP 11

VOORDRACHT VAN LT. DUMONT.

DE KRIJGSVERRICHTINGEN VAN HET FRANSCH LEGER

De krijgsverrichtingen van het fransche leger, schenen ons hurre bondgenooten, bijzonder belangrijk. - Men weeg zich af, hoe de Franschen, belust op weerwraak, zich wel konden vredelezen tegen een Duitschen aanval.

De Entente-mogendheden, waren door hurre e politieke oneenigheden, en ontoerekenende voorbereiding, niet opgewassen tegen het machtige oorlogszuchtige Duitsche rijk. - Duitschland vertrouwde in zyne macht, verklaart opvolgentlyk den oorlog aan Rusland, Frankrijk en België, daarop bleef Japan zyn on steun en Engeland schaaft zich aan onze zijde. - Het vuur brandde aan de vier hoeken van Europa, en de vlammen sloegen door de hede wereld. - Het plan van Duitschland's generale-staf stond vast: Frankrijk overvallen en overmeesteren zyne verovering de overvallen legernachten op Rusland werpen en verpletteren. - Zoo kwam het dat Duitschland op de westelike grenzen 34 legerkorpsen, in twee legers verdeeld, kon aanvoeren. Frankrijk daar tegenover had 23 legerkorpsen in 5 legers verdeeld.

De aanval begon van Duitse zijde, langs België, de Franschen vijgen een met een heftig offensief in Elzas. Deze aanval had plaats rond Douan maar de kluwke Duitse legers in België, dwongen de Franschen een deel van hurre troepen aan het oorlogsveld te onttrekken om te meer het veld over te brengen. Dan gebod Joffre tot een offensief over te gaan, offensief dat ehter mislukte. De Engelsen, met hure kleine heldhaftige leger, hielpen aan de beweging mede, maar Engelsen en Franschen, wisten den tenuyfocht aanvaanden.

Den hebben wy de uitstekende hoedanigheden van Joffre leeren kennen. Niet tegenstaande al het wreed-ongelukkige van een inval in het vaderland, trek hij met zyn leger uelkenit tot voor Parijs. Bij de Marne boosten 1,275,000 Duitschen op, 125,000 Franschen.

Een 6de leger, onder het bevel van Manoury, kwam buiten Parijs, en viel von Kluck aan, ter werden alle Duitse legers gedwongen zich na hevigen weerstand tenuy te trekken. De slag bij de Marne was gewonnen en de kanssen op zeye bij de Duitschers verijdeld.

Na den slag bij de Marne, hadden de Duitschers mangel aan munitie. zy bekennen 20,000,000 geweerkogels verbruikt, en 100,000 kanonschot en gelost te hebben per day. Dat maakt op 6 dagen 120,000,000 geweerkogels en 600,000 kanonschoten. De Duitschers beproefden het dikwyls door te breken, maar telkens mislukte hurre poging, tegenwoordig steun wy op alleshooger dan onze tegenstanders. Met herhaalde aanvallen wordt van weerstant en veel bloed verspild. De Naus-Chapelle verloren de Engelsen 17,000 man de Duitschers 18,000. Het offensief in Artens en Champagne, kostte en den aanvallen en den aanvallen veel menschenlevens. Voor Loos vond men 10,000 Duitse liken. In Champagne leden zy 90,000 man buiten gevecht, 27,000 krijgsgevangenen, 120 kanons, 233 mitrailleurs, hure gehele oorlogsmacht, bestond daar uit 200,000 man.

Wy zullen zeker de overwinning behalen, zegt de spreker nog; een zeye, die ons Slechts den eenigen gewonatten vrede kan meehangen. - Laten wy geduldich zyn, het kanon spreekt voort.

Donderdag 20 Januari h.l. gaf den HEER B. VERHOOG als lid der VEREENIGING "ONZE VLOOT," eene voordracht met lichtbeelden in de Tooneelzaal van Kamp II.

Het onderwerp der VOORDRACHT was "HET LEVEN DER SCHEPELINGEN AANBOORD EN IN OENW. INDIE." Onder het vertoonen van ongeveer 112 platen, vertelde de Heer Verhoog die zelf oud onderofficier der K. Ned. Marine is, het een er ander het gruwelijke meegen der helas maar weinge toeschouwers.

Wat het meest onzen aandacht trok waren: het plunje-wasschen plunje - vermalen in eenduppellen schillen arm boord alsmede eenige prachtige gerichten van Indische landschappen.

Voorwaar een geweyghike en bearrame avond dien wy hebben doorgebracht en in naam der aanwezigen dank ik de hoop uit dat wy den Heer Verhoog nog vele malen mogen terugzien.

Binnen een maand hoop ik zyn lering te herhalen over De bewapening der hedendaagse oorlogschepen, een meer technisch onderwerp.

ZICH DOOD LACHEN

Zich dood te lachen, heeft geen zin; maar 't schijnt, toch schuilt meer in daarin dan velen meenen.

Vaak baent ons 't lachen zorg en nood; er lachen sich meer menschen dood dan er sich dood weenen.

W. de Veer.

VLAAMSCHE STUDIEKRING

TOONEELAFDEELING

ZONDAG 23 JANUARI te 6.30u. opvoering

van **FREULEKEN**

IN 3 BEDRIJVEN DOOR H.C. ROELVINK

De aantrekkelijke komedie met de drie lieve vrouwen.

figuren - **ROLVERDEELING**

Baron van Aroeling	J. Lauwaert
Job	J. de Mul
Flans	A. Verbit
Florentine	A. Verecke
Iman van Aerschoot	F. Costeels
Vante Hemiette	A. van Baalen
Wiebetje	A. Aspedaght

Het stuk speelt in het landhuis "RANDE" in 1779.

MAKKERS

Wilt gij uwe krachten ontwikkelen, wilt gij u versterken, besoekt de gymnastiekzaal.

- BARAK-26. KAMP 11 -

Alle dagen van 9 1/2 tot 11 1/2 en van 19 tot 21 ure

HET KOMITEIT

MILITAIRE BESPREKING

WOENSDAG 26 JANUARI

- 2 URE - TOONEELZAAL KAMP 11

Aan het Italiaansche front (Furnsch).

- LT. BEYENS

VLAAMSCH TOONEEL DE SCHOONZON VAN MIJNHEER POIRIER

Het was weer een genot, de vertooning van AUGIER en SANDAU'S stuk in vier bedrijven: De schoonzoon van Mynheer Poirier.

De broncellen die met ongelijke kracht en zo goed geheel te vormen, de spelers hielden er toe in heerlijk tempo in, dat het stuk van het begin tot het einde boeide.

Bijna volkomen vol- en plechtvoetigheid, dat is bovendien de heugenis dezer vertooning.

Wij zijn in een wereld van ijdelheid en ambitie, in Frankrijk, land de jaer 40.

Toussaint is een rijkgewaard koopman, bij wie de milioenen voor het geld zijn. Hij heeft in diekten Antoinette uitgenommet van den gebroederen Goston, markies de Presles, met de heimelijke hoop dat dit huwelijk misschien zou kunnen bijdragen tot de verwezenlyking van zijn droom om een paar van Frankrijk te worden.

Onmoedij te zeggen, dat Goston alleen trouwde, om de duiters en gederms een voorbeeld van echtelike trouw wenschte te zijn. Hij is het type van den adelliken dooddoener, die het beheden niet acht een nuttelyk begehert te hebben. Zyn eer als edelman blykt aldus heel iets anders te zijn dan en zelfs lijnrecht te staan tegenover de gedachte echtelikeit. Goston's vriend Hector, hertog van Montmercy, zegt het: (Iedel verplicht / ook... tot misdoen); maar hij de veel edeler spreuk "Arbeid adelt", over het hoofd wordt gezien.

Hortom, het wordt een strijd, geestig en pikant, op seker oogenblik bijna tragisch, tusschen de twee levensopvattingen, tusschen Poirier en zyn schoonzoon. Deze moet eilken door een samenloop van ongunstige omstandigheden en na de ontdekking van zyn ongeoorloofd minspel, weldra het onderspit delven. Maar de heft van Antoinette, hun velle adel, alsmede de edelmechtige bemiddeling van den vriend des huizes Verdellet en de afbrekkende bemiddeling van den heldereinden hertog van Montmercy, weten ten slotte te bewerken dat de eilken worden bijgelegd, Goston van zyn vrouw gaapt houden om hoarself. Zyn legeren voor nuttelyk werkzaamheid over went en zyn leven batenen wilt.

Het stuk werd met de noodige vlyheid gespeeld, waarvoor ook de scherp geestelikeit tot lof rekkt konen. De hoarwerck, in de rol van Poirier, was in alle wijseliny en volkomen meester van zyn spel: al naar gelang goddy met een telye ijdelheid, of verontwaadigden of dromt belust blyfend en govt.

De h. Poirier, als markies de Presles, was het type van den adelliken wellusteling. Hij speelde met gepaste lachtyheit om in het laatste bedrijf werkellyk blygelyk te worden.

De rol van Antoinette werd gespeeld door den h. Cope-slaye, die wel voor vrouwschellen te gebruiken is. In het derde en het viende bedrijf waren trouw houdingen gelaten vrij goed. Het een winterye oebeningen ons Vlaamsch Tooneel iden heft vryuwtje ryker.

De h. Costeels was als geknipt voor de rol van Hector. Zyn hele doen en spreken was dat van den echtelken edelman, een sympathiek voorkomen, mensch van goeiden toon en elke zegging.

Ook Poirier was goed in de rol van Verdellet, die hij met gepastheid vertolkte. En de lyralen waren niet minder goed gehoord; de knecht (Mormons) was van onbedellike gespleedteit; Chavaous (Janson) verdelijde zyn belangen, als... eerlyk... waerhaer, met het heilij vuur der ontuyning; de pastier (Chalmet) stond er stijf en struk als een echte pipelet van gnoten tuure; Vatel (Pallaertz) was het uitgeleeren type van den welbespraakten Franschen kok.

Een speciaal woord van lof voor de steeds prachtige tooneelheumen en de passende kostumes.

Onze Vlaamsche tooneelafdeeling heeft een nieuw bewij gegeven, dat de goeewasere is voor haer tuurk.

Broncellen en spelers roepen wij een hartelike goet heil en verder welslagen toe!

DE SCHOOL IN HET KAMP

HET ONTSTAAN

De manschappen dwaalden verloren in de uitgestrekte legerplaats, in de nauwelijks voltoide wijde kantien, in de sombere loodsen rond.

Dere gedwongen werkeloosheid na een harde taak en uitputtende vermoeienissen bracht hen van de wys.

Zou men de luiheid zoo diepe, haast onuitroebbare wortels laten schieten, zou men die menschen aan zichzelf, aan hun wee, aan hun droom overlaten? - Moest men niet liever van dere gedwongen rust gebruik maken om hem wat onderricht te verschaffen, om hen een langontvolden spraakluurt op nieuw aan te leeren, om de ongeletterden met het schrijven en het leeren te vertrouwen?

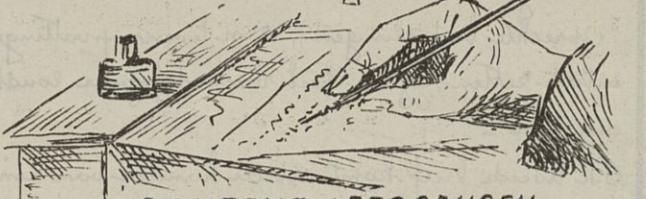
Soldaten geboorraamden steeds aan wat de plicht gebod, aan hun lot alzo overgeheten, troffen de geinterneerden onder hunne makkers menschen met tweuyding, menschen die in het werk dat zij gingen aanwatten vertrouwen stelden. aan.

Een hoekje in de kantien was getuigen van hun eerste pogingen. - De slenteraers omringden nieuwsgierig den soldaat-leeraar. - Zy vertrokken volkomen, heerden weer en waren voor de raak geworden.

Derken maanden rijn sinds dien voorby, de plant is tot een boom opgegroeid. - Zy vormt thans de 10: afdeeling van de werkschool. - Zy omvat 27 leeraars, telt op dit oogenblik 2886 leerlingen

en ongeveer 600 inschrijvingen.

Branzen wy ten slotte een gepaste hulde aan den Heer 1: Lutenant van Stochum, aan den Heer Postmeester Beynen, die de aanleggers van het werk krachtloosig ondersteunden.

ALGEMEENE LEERGANGEN

- Ongeletterden. Walen: prof: M. M. C. Bailliet, J. Goossens. A. Secret
- Flamingen: M. M. J. Bourlet, A. Steensens, C. Quintens
- Bekekenissen: Fr. Sectie: M. E. Mouchet, Vl. Sectie: M. J. Vandepuit
- Lager onderwijs
- Moedertaal Fransch 1ste jaar: M. G. Mares, M. A. Secret; 2de " "
- Vlaamsch 1ste jaar: M. J. Vandepuit; 2de " : M. F. Vandepuit; 3de " : M. Quintens
- Eweede taal Vlaamsch aan Walen: M. A. Heembise, M. B. Steyaert; Fransch aan Flamingen: M. J. Bouchet, J. Bourlet, J. Vandepuit, E. Otten

- Engelsche taal aan Flamingen: M. A. Aspelagh; aan Walen: M. L. Eastenoij

- Bekekenissen aan Walen: 1ste graad: M. M. E. Mouchet, J. Madoels, L. Dubois; 2de " : id. id. id.; 3de " : M. E. Mouchet

- Bekekenissen aan Flamingen: 1ste graad: M. M. J. Ghyss. - B. Bultstaert, J. Forrest; 2de " : M. M. J. Ghyss. - B. Steyaert, M. Ghyss. - Bultstaert, J. Forrest; 3de " : M. M. J. Ghyss. - B. Steyaert
- Middelbaar onderwijs

- Moedertaal Fransch: M. M. A. Lorent. - L. Delzer; Vlaamsch: M. C. Quintens
- Eweede taal Fransch aan Flamingen: M. B. Steyaert
- Bekekenissen: M. J. Birlet
- Sci en natuurkunde aan Flamingen: M. J. Madoels; id. Walen: M. Derous

- Hooger Onderwijs: Fransch: M. L. J. Delse; Engelsch: M. F. Geyss; Bekekenissen: M. A. Beandaense
- Bysonder Onderwijs: Gezondheidsleer aan Walen: M. B. Bultstaert; Flamingen: M. J. Forrest
- Bepalingen over taal en accreditat: M. C. Land
- Studie der bepalingen wopns de zegeling der koincliensten: M. J. Forrest.

LUXE BROOD EN BANKETBAKKERIJ
= DE GULDEN KORENAAR =
ALLERHANDE SOORTEN BELGISCH BROOD
EN GEBAK
AANBEVELEND
H. KONING EN ZONEN
ARNHEMSCHE STRAAT 24. BELGISCH
TEL. 91 AMERSFOORT. PERSONEEL

COIFFEURSALON
ROMMIEE FERNAND
BIJ DE KEUKEN DER JAGERS TE VOET
KAMP II
GEMATIGDE PRIJZEN
VERZORGD WERK.

TE HUREN

FOTOGRAFIE
L. B. J. SERRE
KAMP I
UTRECHTSCHEWEG 48
AMERSFOORT
BELGISCH PERSONEEL
VERSCHILLENDE WERKEN
MARGE PRIJZEN - VERZORGD WERK

DE PRAKTISCHE LEERGANGEN VAN
LITHOGRAPHIE - BOEKBINDEN - SCHILDERS
BEHANGERS - STOFFEERDERS
HEBBEN PLAATS IN EEN DAARTOE GESCHIKT WERKHUIS, WAAR DE
LEERLINGEN IN STAAT GESTELD WORDEN WERKEN VAN ALLE AARD UITTE
VOEREN. ZICH TE WENDEN TOT DE AFDEELING VERSIERENDE KUNSTEN DER
WERKSCHOOL

OUD-HOLLANDSCH PROEFLOKAAL
- HET KAPELHUIS -
TEVENS RESTAURANT
- DIVERSE BIEREN -
JAC. KEMPEN
HOEK L. V. KERKHOF. AMERSFOORT.

CAFÉ BELGE
UTRECHTSCHESTRAAT 32
- AMERSFOORT -
- BESTE CONSUMPTIES -
UITMUNTENDE MIDDAGMALEN
- BEAFTEEK - FRITES -
- BROOD EN BIER - 0^f 50 -

LANDBOUWERS
DEN ERAN NA DEN OORLOG DAT DE DRAI-
NEERBUZEN VAN DE TUILERIES D'HAVINNES
BIJ DOORNIK, DE BESTE ZIJN.
VRAAG ZE BIJ ALLE ERNSTIGE HANDELAARS
OF BIJ GEBREK HIERAAN, AAN DEN ALGEM.
VERTEGENWOORDIGER VOOR BELGIË EN HOLLAND
R. STEYAERT BOGAERDSTRAAT TE
THOUROUT (W. VL.)

HORLOGERIE
J. SPEULSTRA
KAMPSTRAAT-13-
ATELIER VOOR REPARATIE
GOEDE EN ZORGVULDIGE BEHANDELING
UWER HORLOGES

WEST-FLANDRIA VAARTKAAI TE
ROESELAERE
FABRIEK VAN CEMENTPANNEN - TEGELS
BUZEN-ENZ - POMPUTTEN - WATERBAKKEN -
VERGAARBAKKEN - CITERNEN EN RALPUTTEN
IN GEWAPEND BETON (SYSTEME MONIER)
DÉPÔTS IN THOUROUT EN IN DIXMUDE
BIJ JEROME CATTART
BESTUURDER RAYM. STEYAERT BOGAERDSTRAAT
- THOUROUT -